

ARBETSSKADEFÖRSÄKRINGEN 100 ÅR

Per Gunnar Edebalk
Socialhögskolan
Lunds universitet

1901 ÅRS LAG OM ERSÄTTNINGSPLIKT

Direkt ersättningsplikt för arbetsgivare i industriell produktion och angränsande verksamheter

Karenstid 60 dagar

En krona om dagen i ersättning

Livränta, efterlevandeskydd och begravningshjälp ingår

1916 ÅRS LAG

I stort sett samtliga löntagare omfattas

2/3 av arbetsförtjänsten kompenseras

Karenstid 35 dagar med sjuklön. Sågs som provisorisk i avvaktan på en allmän sjukförsäkring

Riksförsäkringsanstalten och ömsesidiga arbetsgivarbolag som försäkringsgivare

Riskdifferentierade arbetsgivaravgifter

FRÅN BOTTEN TILL TOPPEN

Snabb industrialisering

Allmän rösträtt för män debuterar 1911

Fack och arbetsgivare positiva till en statlig försäkring

Olycksfallsförsäkringen betingad av den allmänna pensionsförsäkringen

VÄGEN TILL REFORMEN 1955

1925 konstateras att det inte finns förutsättningar för en allmän sjukförsäkring

1928 tas karenstiden bort

1929 införs yrkessjukdomar enligt förteckning

1944 Socialvårdskommitténs betänkande om allmän sjukförsäkring

1946 Möllers sjukförsäkring med enhetsersättning

1955 ÅRS REFORM

Möller avgår hösten 1951 och det blir möjligt med en reform enligt inkomstbortfallsprincipen

Samordning mellan sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna under 90 dagar

Samordningen innebar vissa försämringar för de yrkesskadade bl.a. 3 karensdagar

Reformen innebar att ca 90% av yrkesskadorna slutreglerades inom sjukförsäkringen

DEN FORTSATTA UTVECKLINGEN

Riksförsäkringsverket bildades 1961 och fick efter beslut 1967 monopolställning inom yrkesskadeförsäkringen

Från 1972 blev det enhetliga avgifter

Kollektivavtalsgrundade trygghetsförsäkringar, som skulle ge fullständig kompensattion vid yrkesskada med start 1971. Central överenskommelse 1974

ARBETSSKADEFÖRSÄKRINGEN 1977

Fullständig kompensation vid arbetsskada

Generös definition av arbetsskada och ett generellt arbetsskadebegrepp. Livränta enligt ekonomisk invaliditet

Alltför höga kostnader ledde till skärpning 1993 med en uppstramning av arbetsskadebegreppet och slopad arbetsskadesjukpenning.

Viss lindring i ersättningsvillkoren 2002 som inte fick stor betydelse

FRÅGA FÖR FRAMTIDEN

Bör arbetsskadeförsäkringen åter bli en primär försäkring?

Tack för uppmärksamheten!

